

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

Αριθμός Γνωμοδότησης 282/2015

**ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΤΜΗΜΑ ΣΤ'**

Συνεδρίαση της 1-12-2015

Σύνθεση :

Πρόεδρος : Ιωάννης – Κωνσταντίνος Χαλκιάς, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη : Παρασκευάς Βαρελάς, Βασιλική Τύρου, Νικόλαος Δασκαλαντωνάκης, Γεώργιος Ανδρέου, Ευαγγελία Σκαλτσά και Παναγιώτα – Ελευθερία Δασκαλέα – Ασημακοπούλου, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Άννα Διον. Κάντζια, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Αριθμός Ερωτήματος : Το έγγραφο με αριθμό Φ. 454.04/1/342203/Σ.10748/3-11-2014 του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας / Γενικό Επιτελείο Στρατού / Διεύθυνση Μόνιμου Στρατιωτικού Προσωπικού / Τμήμα 4^ε

Ερώτημα : Ερωτάται α) Εάν και εφόσον έναν Επαγγελματία Οπλίτη, που κρίνεται ως Σωματικής Ικανότητας Ι2 και παράλληλα ως «Κατάλληλος για την ενεργό υπηρεσία», (όπως προβλέπει το άρθρο 2 παρ. 1 περ. 2 (εννοεί: περ. ε) του ν. 2936/2001), δύναται η στρατιωτική υπηρεσία να τον διατηρήσει σε κάθε περίπτωση στις τάξεις του στρατεύματος, απονέμοντάς του νέα ειδικότητα, συμβατή με τη νέα κρίση της Σωματικής Ικανότητας ως Ι2 και β) Εάν τα ανωτέρω είναι δυνατόν να ισχύσουν και στην περίπτωση Επαγγελματιών Οπλιτών, οι οποίοι με βάση την προκήρυξη κατάταξής τους (ΕΔΥΕΘΑ 58/2005 και 77/2006), κατατάχθηκαν εξαρχής απευθείας στις Ειδικές Δυνάμεις και όχι στο Πεζικό.

Επί του ανωτέρω ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα ΣΤ'), γνωμοδότησε ως εξής:

Ιστορικό

Από το έγγραφο της ερωτώσης υπηρεσίας και τα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν προκύπτει το ακόλουθο πραγματικό:

1. Ο Ι. Α. κατατάχθηκε στο Στρατό Ξηράς την 3-10-2007, ως Επαγγελματίας Οπλίτης και εντάχθηκε στις Ειδικές Δυνάμεις σύμφωνα με την Φ.415.15/62/536320/ΓΕΣ/ΔΣΛ με αριθμό 41/2007 Εγκύκλιο «Κατάταξης ΕΠ.ΟΠ. στο Στρατό Ξηράς». Στη συνέχεια παραπέμφθηκε στην Επιτροπή Απαλλαγών της 95 Ανωτάτης Διοίκησης Ταγμάτων Επιφυλακής (ΑΔΤΕ), η οποία με την 307/24-7-2008 γνωμάτευσή της, αποφάνθηκε «ότι πάσχει από χρόνια οσφυαλγία χωρίς ριζίτικες εκδηλώσεις με μέτριου βαθμού λειτουργικά ενοχλήματα και συχνές υποτροπές και σύμφωνα με την παράγραφο 717 του Π.Δ. 133/2002 κρίνεται: I-2 / ΙΚΑΝΟΣ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ. ΣΙ / 2 ΑΚΑΤΑΛΛΗΛΟΣ ΓΙΑ ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ».
2. Η Διεύθυνση Ειδικών Δυνάμεων ζήτησε από τη Διεύθυνση Πεζικού την απόδοση του εν λόγω ΕΠ.ΟΠ. από τις Ειδικές Δυνάμεις στο Πεζικό, αφού του απονεμηθεί νέα ειδικότητα, σύμφωνα με την ως άνω νέα σωματική ικανότητά του (I/2) και τα τυπικά του προσόντα. Η Διεύθυνση Πεζικού γνωστοποίησε στη Διεύθυνση Επιλογής του ΓΕΣ ότι, όσον αφορά στην πρόταση απονομής ειδικότητας στον ως άνω ΕΠ.ΟΠ., λόγω μεταβολής της σωματικής του ικανότητας σε I2, η Διεύθυνση θεωρεί ότι δεν έχει τη δυνατότητα να προτείνει συγκεκριμένη ειδικότητα, καθόσον: α) Σύμφωνα με την Πάγια Διαταγή 4-51/2008/ΓΕΣ/1οΕΓ/4/5 (υποπαρ. 45 περιπτ. ι.) καθορίζεται ως προϋπόθεση, για την, κατ' εξαίρεση, απονομή άλλης ειδικότητας στους κριθέντες I2 ΕΠ.ΟΠ., ότι οι γραμματικές γνώσεις αυτών θα πρέπει να συνάδουν με τις απαιτούμενες και καθορισθείσες αρμοδίως γνώσεις για τις λοιπές ειδικότητες του Όπλου – Σώματος (όπως αυτές καθορίζονται στον κατά περίπτωση προκηρυχθέντα διαγωνισμό) και β) οι γραμματικές γνώσεις του εν λόγω ΕΠ.ΟΠ., όπως φαίνεται στο αντίγραφο φύλλου μητρώου του 6^{ου} ΕΤΕΘ, δεν συνάδουν με αυτές που προβλέπονται στην Προκήρυξη (ΕΔΥΕΘΑ 41/2007/ΓΕΣ/ΔΣΛ/2ο) του διαγωνισμού πρόσληψής του, για τις ειδικότητες Πεζικού με σωματική ικανότητα I2.
3. Η Διεύθυνση Επιλογής του ΓΕΣ αποφάνθηκε ότι με τα υπ' όψιν κριτήρια πρόσληψης δεν ήταν δυνατή η απονομή νέας ειδικότητας που να συνάδει με τις γραμματικές του γνώσεις και τη σωματική του κατηγορία. Ακολούθως, ο ως άνω

απολύθηκε από τις τάξεις των ΕΠ.ΟΠ., με την Φ.414.1α /69/266314/Σ.9969/16-9-2008 απόφαση του Διευθυντή Β' Κλάδου του Γενικού Επιτελείου Στρατού.

4. Η ως άνω απόφαση απόλυσης ακυρώθηκε με την 2332/2009 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, με την οποία το Δικαστήριο έκρινε ότι η παραπάνω γνωμάτευση της Επιτροπής Απαλλαγών, με την οποία ο εν λόγω ΕΠ.ΟΠ. είχε κριθεί, λόγω της αναφερόμενης σ' αυτή πάθησης, ως ικανός δεύτερης κατηγορίας σωματικής ικανότητας «ακατάλληλος για Ειδικές Δυνάμεις», χωρίς να βεβαιώνεται αιτιολογημένα ότι αυτός είναι ανίκανος για την ενεργό υπηρεσία στις Ένοπλες Δυνάμεις, δεν αποτελεί νόμιμο έρεισμα για την απόφαση απόλυσής του. Περαιτέρω, έκρινε ότι η ως άνω απόφαση απόλυσης δεν στηρίζεται νομίμως ούτε στις αναφερόμενες σ' αυτή διατάξεις της περ. ι' της παρ. 1 του άρθρου 45 της Πάγιας Διαταγής 4-51/2008/ΓΕΣ/1^ο ΕΓ/4/5, δεδομένου ότι η εν λόγω Διαταγή, τουλάχιστον ως προς τις εν λόγω διατάξεις, αποτελεί εσωτερικό έγγραφο του ΓΕΣ, με οδηγίες για το χειρισμό των σχετικών υποθέσεων, και, επομένως, έχει το χαρακτήρα απλής εγκυκλίου, που δεν δεσμεύει την κρίση του Δικαστηρίου, εφόσον δεν έχει ισχύ νόμου. Στη συνέχεια το Δικαστήριο ανέπεμψε την υπόθεση στη Διοίκηση για νέα νόμιμη κρίση.

5. Η Διοίκηση, όμως, ενέμεινε στην αρχική της θέση και απέλυσε εκ νέου τον ως άνω ΕΠ.ΟΠ. με την απόφαση του Διευθυντή του Β' Κλάδου του Γενικού Επιτελείου Στρατού με αριθμό Φ.414.1^α/10/237298/ Σ.1287/11-2-2010 και με το ακόλουθο περιεχόμενο: «1. Έχοντας υπόψη: α... β... γ... δ... ε... στ. Το Υπηρεσιακό Σημείωμα υπ' αριθμ. «26» / ΓΕΣ / ΔΕΠ. ζ... Αποφασίζουμε: Απολύεται από τις τάξεις των Επαγγελματιών Οπλιτών, από την αρχική ημερομηνία απόλυσής του (18 Οκτ. 2008), ο Επαγγελματίας Οπλίτης (ΠΖ) Α. Ι. του Κ. ... σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 307/24-7-2008 Γνωμάτευση Επιτροπής Απαλλαγών 95 ΑΔΤΕ και τις συνδυασμένες διατάξεις του άρθρου 18 παρ. 9 του ΝΔ 1327/1973, του άρθρου 13 και 6 παρ. 2 του Ν. 2936/01, του άρθρου 11 παρ. 1 και 2 της Φ.416/205235/12-11-2001 Υπουργικής Απόφασης, την παρ. ε' υποπαράγραφο ΙΙΙ εδάφια β και γ της ΕΠ.249/Φ. Ερωτ. 26/2007/18-6-07 Γνωμοδότησης του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, η οποία έγινε αποδεκτή από τον αρμόδιο υπουργό με την Φ.454.3/ΑΔ.505635/Σ.1733/9-7-2007/ΥΕΘΑ/ΓΕΑ/Β' ΚΛ/Β4/2β, καθώς και βεβαιώνεται με το (στ) σχετικό έγγραφο του ΓΕΣ/ΔΕΠ ότι δεν διαθέτει γραμματικές γνώσεις που να συνάδουν με τις απαιτούμενες

και καθορισθείσες αρμοδίως γνώσεις για τις ειδικότητες του ΠΖ με την σωματική ικανότητά του και συνεπώς δεν είναι δυνατόν να του απονεμηθεί άλλη ειδικότητα».

6. Η προπαρατεθείσα αιτιολογία της νέας απόφασης απόλυσης κρίθηκε ως μη νόμιμη από το Διοικητικό Εφετείο Αθηνών, το οποίο με την νεώτερη απόφασή του με αριθμό 409/2011 ακύρωσε εκ νέου την απόφαση απόλυσης του εν λόγω ΕΠ.ΟΠ. Κατά τη νέα κρίση του Δικαστηρίου, εφόσον, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 1 του Ν. 2936/2001, Επαγγελματίες Οπλίτες μπορούν να είναι και οι κριθέντες ως ικανοί δεύτερης κατηγορίας (Ι2), η νέα απόφαση απόλυσης του ως άνω ΕΠ.ΟΠ., η οποία εκδόθηκε με βάση τα ίδια στοιχεία και με την ίδια αιτιολογία, που είχε εκδοθεί, από το ίδιο όργανο, και η προηγούμενη, ακυρωθείσα με την 2332/2009 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, απόφαση απόλυσης αυτού, χωρίς αναφορά νέων στοιχείων που να δικαιολογούν, κατά νόμο, την εκ νέου απόλυσή του, δεν είναι νόμιμη και παραβιάζει ευθέως το δεδικασμένο, που απορρέει από την παραπάνω δικαστική απόφαση.

7. Στο έγγραφο του ερωτήματος τονίζεται ότι όλοι οι ΕΠ.ΟΠ., που προσέφυγαν στα διοικητικά δικαστήρια κατά της απόλυσής τους ως Ι2, δικαιώθηκαν, καθώς ακυρώθηκε η απόλυσή τους, η δε υπηρεσία υποχρεώθηκε να τους επαναπροσλάβει με σημαντικό οικονομικό κόστος σε αναδρομική μισθοδοσία (ύψους 595.333,56 ευρώ).

8. Ενόψει του ιστορικού αυτού και της νομολογίας, υπεβλήθη το ως άνω ερώτημα. Σημειώνουμε ότι η ερωτώσα υπηρεσία μας ενημέρωσε προφορικά ότι το δεύτερο σκέλος του ερωτήματος δεν έχει ενδιαφέρον, ούτε πρακτική σημασία, καθώς όλοι οι ΕΠ.ΟΠ. των αναφερόμενων σε αυτό διαγωνισμών (ΕΔΥΕΘΑ υπ' αριθμόν 58/2005 και 77/2006) έχουν μονιμοποιηθεί, ενώ εφεξής οι προκηρύξεις δεν προβλέπουν εξ' αρχής κατάταξη στις Ειδικές Δυνάμεις αλλά Όπλο ή Σώμα αρχικής κατάταξης και εν συνεχεία διάθεση στις Ειδικές Δυνάμεις.

Νομοθετικό πλαίσιο

9. Στις διατάξεις των άρθρων 1 παρ. 1, 2 παρ. 1, 3 παρ. 1, 5 παρ. 1 και 2, 6 παρ. 2, 13 παρ. 1 και 3 και 14 παρ. 1 του ν. 2936/2001 «Επαγγελματίες Οπλίτες και άλλες διατάξεις» (Α' 166), όπως τροποποιήθηκαν με τα άρθρα 6 και 8 του ν. 3036/2002 (Α' 171), ορίζονται τα εξής:

Handwritten signature and initials

Άρθρο 1

«1. Για την αντιμετώπιση των αναγκών των Ενόπλων Δυνάμεων σε κατώτερα στελέχη, προκειμένου να καλυφθούν θέσεις επιχειρησιακών και τεχνικών ειδικοτήτων, οι οποίες απαιτούν σημαντική εκπαίδευση και εξειδίκευση, κατατάσσονται και υπηρετούν ως Μόνιμοι Επαγγελματίες Οπλίτες (ΕΠ.ΟΠ.) Έλληνες πολίτες».

Άρθρο 2

«1. Οι Επαγγελματίες Οπλίτες πρέπει: α) ... β) ... γ) ... δ) Να έχουν γραμματικές γνώσεις, το επίπεδο των οποίων καθορίζεται κατά ειδικότητες με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας και να μην είναι κατώτερες του κατόχου απολυτηρίου Γυμνασίου ε) Να είναι ικανοί κατηγορίας πρώτης (I1) ή δεύτερης (I2), σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για την εξέταση της σωματικής ικανότητας των στρατευσίμων. στ) ...».

Άρθρο 3

«1. Η πρόσληψη επαγγελματιών οπλιτών γίνεται ύστερα από προκήρυξη πλήρωσης θέσεων από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας ... Με την προκήρυξη καθορίζονται οι ειδικότητες, τα υποβλητέα δικαιολογητικά, ...».

Άρθρο 5

«1. Οι Επαγγελματίες Οπλίτες αναλαμβάνουν υποχρέωση επταετούς παραμονής στις Ένοπλες Δυνάμεις, ... Μετά τη συμπλήρωση της επταετούς υπηρεσίας μπορούν να μονιμοποιηθούν, ύστερα από αίτησή τους, με το βαθμό που φέρουν, εφόσον: α. Επιτύχουν σε γραπτές εξετάσεις δοκιμασίας και β. Κριθούν για μονιμοποίηση από τα αρμόδια γι' αυτούς Συμβούλια Κρίσεων των οικείων Γενικών Επιτελείων των Ενόπλων Δυνάμεων, τα οποία λαμβάνουν υπόψη τους ατομικούς τους φακέλους.
2. Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, που εκδίδονται ύστερα από εισήγηση του Σ.Α.Γ.Ε., καθορίζονται τα αρμόδια όργανα για την αξιολόγηση και γνωμάτευση σχετικά με τους Επαγγελματίες Οπλίτες και ρυθμίζονται ο τύπος των εκθέσεων ικανότητάς τους και των εισηγήσεων για παραμονή τους, τα ουσιαστικά και τυπικά προσόντα αξιολόγησής τους, ο τύπος, ο τρόπος σύνταξης, τήρησης και ο χρόνος υποβολής των ατομικών τους εγγράφων, ο τρόπος προκήρυξης των κατά την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου εξετάσεων δοκιμασίας, τα εξεταζόμενα σε αυτές μαθήματα, η διαδικασία και τα κριτήρια βαθμολόγησης των εξετάσεων αυτών, η ένταξη των Επαγγελματιών Οπλιτών σε επετηρίδες, η διαδικασία απονομής ειδικοτήτων, ο καθορισμός των αρμόδιων Συμβουλίων Κρίσης τους, οι κρίσεις τους και οι συνέπειές τους, η διοικητική τους μέριμνα, οι τοποθετήσεις και μεταθέσεις τους

σε μονάδες και υπηρεσίες των Ενόπλων Δυνάμεων, οι πάσης φύσεως άδειές τους, ο υπολογισμός του χρόνου στρατιωτικής τους υπηρεσίας και οι τυχόν λοιπές αναγκαίες λεπτομέρειες.»

Άρθρο 6

«1...2. Μετά το πέρας της κατά την προηγούμενη παράγραφο εκπαίδευσης ... οι Επαγγελματίες Οπλίτες, ... , τοποθετούνται σε μονάδες εκστρατείας, πολεμικά πλοία, πολεμικές μοίρες και μονάδες – υπηρεσίες που διαθέτουν σύγχρονα οπτικά συστήματα και χρησιμοποιούν υλικά και μέσα υψηλής τεχνολογίας. Μετά τη μονιμοποίησή τους είναι δυνατόν να τους απονέμεται και δεύτερη επιχειρησιακή ειδικότητα – εξειδίκευση, εφόσον το απαιτούν οι ανάγκες των Γενικών Επιτελείων των Ενόπλων Δυνάμεων στους οποίους ανήκουν, η δε απονομή αυτή πραγματοποιείται ύστερα από συγκεκριμένη εκπαίδευση...»

Άρθρο 13

«1. Οι Επαγγελματίες Οπλίτες απολύονται στις παρακάτω περιπτώσεις: α. ... στ. Αν κριθούν για λόγους υγείας ανίκανοι για την ενεργό υπηρεσία στις Ένοπλες Δυνάμεις, σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για την εξέταση της σωματικής ικανότητας των Μόνιμων και Εθελοντών Υπαξιωματικών ζ. ... 2. ... 3. Η απόλυση των Επαγγελματιών Οπλιτών γίνεται με απόφαση του Αρχηγού του οικείου Γενικού Επιτελείου.»

Άρθρο 14

«1. Οι Επαγγελματίες Οπλίτες για θέματα πειθαρχίας, υγειονομικής περίθαλψης των ιδίων και των μελών των οικογενειών τους, καθώς και υγειονομικής εξέτασης και κρίσης της σωματικής τους ικανότητας διέπονται από τις διατάξεις που ισχύουν για τους μόνιμους και εθελοντές υπαξιωματικούς.»

10. Στις διατάξεις του άρθρου 11 της απόφασης του Υπουργού Εθνικής Άμυνας με αριθμό Φ.416/205235/5-12-2001 «Ρυθμίσεις Θεμάτων Επαγγελματιών Οπλιτών» (Β' 1610), η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 2 του άρθρου 5 του ως άνω ν. 2936/2001, με τίτλο «Απονομή Ειδικότητας» ορίζεται ότι: «1. Οι ΕΠ.ΟΠ. μετά την ολοκλήρωση της βασικής τους εκπαίδευσης υφίστανται εκπαίδευση ειδικότητας, όπως ειδικά ορίζεται στις διαταγές των οικείων Κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων, σε σχολεία και κέντρα εκπαίδευσης. 2. Η ειδικότητα απονέμεται μετά την επιτυχή περάτωση της ως άνω εκπαίδευσης με διαταγή του οικείου Γενικού Επιτελείου για Στρατό Ξηράς και Π.Α. και Διοικήσεως Ναυτικής Εκπαιδεύσεως (ΔΕΝ) για το Π.Ν. 3...».

cf

11. Εξάλλου, στις διατάξεις του άρθρου 45 της Πάγιας Διαταγής 4-51 ΓΕΣ/1^ο ΕΓ/4/5 ορίζεται ότι: «Οι Επαγγελματίες Οπλίτες απολύονται στις παρακάτω περιπτώσεις: α... β... γ... ι. Υγειονομική κρίση ΕΠ.ΟΠ., ως ακατάλληλων να ασκούν καθήκοντα της κύριας ειδικότητάς τους, με την οποία κατετάγησαν, αλλά ικανών ως ΕΠ.ΟΠ. κατηγορίας Ι2, κατ' αρχάς δεν συνεπάγεται την άμεση απόλυση από τις τάξεις του ΣΞ. Είναι δυνατή η απονομή, κατ' εξαίρεση, σ' αυτούς (τους κριθέντες Ι2) άλλης ειδικότητας ως κυρίας (μετά την απώλεια της αρχικής απονεμηθείσας ειδικότητας). Σε περίπτωση, όμως, που οι γραμματικές γνώσεις αυτών δεν συνάδουν με τις απαιτούμενες και καθορισθείσες αρμοδίως γνώσεις για τις λοιπές ειδικότητες του Ο – Σ (όπως αυτές καθορίζονται στον κατά περίπτωση προκηρυχθέντα διαγωνισμό) η υπηρεσία δεν δύναται εκ των πραγμάτων να τους διατηρήσει στις τάξεις του στρατεύματος και ως εκ τούτου απολύονται».

12. Περαιτέρω, στις διατάξεις των άρθρων 1 παρ. 1, 5 παρ. 1 και 18 παρ. 9 του ν.δ/τος 1327/1973 «Περί των Υγειονομικών Επιτροπών των Ενόπλων Δυνάμεων» (Α' 16) ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 1

«1. Έργον των υγειονομικών επιτροπών είναι η εξέταση και η γνωμάτευσις επί της σωματικής ικανότητος και της εν γένει υγειονομικής καταστάσεως του στρατιωτικού προσωπικού, τόσο κατά την κατάταξιν αυτού εις το στράτευμα υφ' οιανδήποτε ιδιότητα, όσον και μετά ταύτην, βάσει της κειμένης νομοθεσίας και των ισχυουσών κανονιστικών διατάξεων.»

Άρθρο 5

«1. Αι επιτροπαί απαλλαγών αποτελούν τα περιφερειακά όργανα υγειονομικής εξέτασεως και γνωματεύσεως λειτουργούν δε εις τους, δια διαταγής του Αρχηγού Ενόπλων Δυνάμεων, κατόπιν προτάσεως του Αρχηγείου Στρατού, οριζομένους σχηματισμούς του Στρατού Ξηράς.»

Άρθρο 18

«1...9. Αι γνωματεύσεις των υγειονομικών επιτροπών επί μη αναθεωρησίμων περιπτώσεων ως και επί περιπτώσεων ασκηθεισών, κατά τα ανωτέρω, προσφυγών, τυγχάνουν οριστικά, αμετάκληται και υποχρεωτικά δια τον αρμόδιον Υπουργόν ή την, κατά περίπτωσιν, αρμοδίαν αρχήν.»

Ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων

Από τις προπαρατιθέμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς και σε συνδυασμό, συνάγονται τα ακόλουθα:

13. Οι Επαγγελματίες Οπλίτες (ΕΠ.ΟΠ) αποτελούν ειδική κατηγορία κατώτερων στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων, που προσλαμβάνονται με επταετή θητεία, προκειμένου να καλυφθούν θέσεις επιχειρησιακών και τεχνικών ειδικοτήτων, οι οποίες απαιτούν σημαντική εκπαίδευση και εξειδίκευση. Η πρόσληψη Επαγγελματιών Οπλιτών γίνεται ύστερα από προκήρυξη πλήρωσης των συγκεκριμένων θέσεων Σωμάτων ή Όπλων και ειδικοτήτων. Με την εν λόγω προκήρυξη ορίζονται για κάθε θέση επαγγελματία οπλίτη, η σωματική ικανότητα, που πρέπει να έχει ο προσλαμβανόμενος για την κάλυψή της και οι γραμματικές γνώσεις, που είναι απαραίτητες για την άσκησή της. Ορίζεται, πάντως, ότι οι επαγγελματίες οπλίτες πρέπει να είναι ικανοί κατηγορίας πρώτης (I/1) ή δεύτερης (I/2), σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για την εξέταση της σωματικής ικανότητας των στρατευσίμων (άρθρο 2 παρ. 1 ε). Οι ΕΠ.ΟΠ., που κρίνονται επιτυχόντες στον οικείο διαγωνισμό, καλούνται προς κατάταξη για την κάλυψη συγκεκριμένης θέσης και ειδικότητας. Μετά την ολοκλήρωση της βασικής εκπαίδευσης υφίστανται εκπαίδευση ειδικότητας, όπως ειδικά ορίζεται στις διαταγές των οικείων Κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων, σε σχολεία και κέντρα εκπαίδευσεως. Η ειδικότητα απονέμεται μετά την επιτυχή περάτωση της ως άνω εκπαίδευσης με διαταγή του οικείου Γενικού Επιτελείου ή της Διοικήσεως Ναυτικής Εκπαιδεύσεως (Δ.Ν.Ε.) για το Π.Ν.
14. Μετά τη μονιμοποίηση των ΕΠ.ΟΠ., που μπορεί να γίνει μετά τη συμπλήρωση επταετούς υπηρεσίας, είναι δυνατόν να τους απονεμηθεί και δεύτερη επιχειρησιακή ειδικότητα – εξειδίκευση, εφόσον το απαιτούν οι ανάγκες του Γενικού Επιτελείου των Ενόπλων Δυνάμεων, στο οποίο ανήκουν, η δε απονομή αυτή πραγματοποιείται ύστερα από συγκεκριμένη εκπαίδευση. Εξάλλου, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 13 παρ. 1 στ του ν. 2936/2001, οι ΕΠ.ΟΠ. απολύονται, αν κριθούν για λόγους υγείας ανίκανοι για την ενεργό υπηρεσία στις Ένοπλες Δυνάμεις, σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για την εξέταση της σωματικής ικανότητας των Μονίμων και Εθελοντών Υπαξιωματικών.
15. Η αλλαγή της ειδικότητας, που απονεμήθηκε σε ΕΠ.ΟΠ. μετά την προς τούτο εκπαίδευση, κατ' αρχήν, δεν επιτρέπεται, τουλάχιστον μέχρι να συμπληρώσει επταετή υπηρεσία και να μονιμοποιηθεί (άρθρο 6 παρ. 2 ν. 2936/2001). Επίσης, δεν επιτρέπεται και η μετάταξή του από το Σώμα ή Όπλο, στο οποίο κατατάχθηκε εξ αρχής, σε άλλο Σώμα ή Όπλο, καθόσον δεν προβλέπεται στο νόμο μετάταξη ΕΠ.ΟΠ., αλλά μόνο τοποθέτησή του σε μονάδες και υπηρεσίες των Ενόπλων Δυνάμεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του ν. 2936/2001, σε αντίθεση με τις διατάξεις περί Εθελοντών Μακράς Θητείας, στις οποίες ρητά περιλαμβάνεται η δυνατότητα μετάταξής τους. Επίσης, η περί μετάταξης διάταξη του άρθρου 4 παρ. 8 του ν.δ. 445/1974 εφαρμόζεται μόνο επί μονίμων υπαξιωματικών και

cf 5x

ανθυπασπιστών και όχι επί των ΕΠ.ΟΠ. πριν από τη μονιμοποίησή τους (βλ. Γνωμοδ. ΝΣΚ Δ' Τμ. 342/2005, ΔΕΑ 2132/2012).

16. Εξάλλου, στο γνωμοδοτικό έγγραφο του Νομικού Συμβούλου Υ.ΕΘ.Α. κ. Η. Δ. (Νομικού Συμβούλου του Κράτους) με αρ. πρωτ. ΕΜΠ 249/Φ.ερωτ.26/2007/18-6-2007, επί συναφούς με το παρόν ερωτήματος, διατυπώνεται η γνώμη ότι είναι δυνατή, με βάση την αρχή της χρηστής διοίκησης, η κατ' εξαίρεση απονομή άλλης επιχειρησιακής ειδικότητας σε ΕΠ.ΟΠ. πριν τη μονιμοποίησή του, εφόσον το επιτρέπουν οι γραμματικές γνώσεις του και πάντοτε αναφορικά με τις περιλαμβανόμενες στην οικεία προκήρυξη του διαγωνισμού ειδικότητες που είναι συμβατές με την κατηγορία ικανότητας Ι/2. Το ως άνω έγγραφο έγινε αποδεκτό από τον κ. Υφυπουργό Εθνικής Άμυνας με την απόφαση με αριθμό Φ.454.3/ΑΔ.505635/Σ.1733/9-7-2007 και εφαρμόστηκε από τη Διοίκηση.

17. Η ως άνω άποψη υιοθετήθηκε με τις αποφάσεις του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών με αριθμούς 2132/2012, 2212/2014 και 1390/2015. Ενδεικτικά, με την 2132/2012 απόφασή του το ΔΕΑ έκρινε ότι: «...Εκ του συνδυασμού όμως των ανωτέρω διατάξεων, ερμηνευόμενων με βάση τις αρχές της χρηστής διοικήσεως, πρέπει να γίνει δεκτό ότι στην ειδική περίπτωση, κατά την οποία επαγγελματίας οπλίτης, κατά το στάδιο πριν από τη μονιμοποίησή του (και πριν από τη συμπλήρωση επταετούς υπηρεσίας), εκ λόγων υγείας απολέσει τη σωματική ικανότητα, που πρέπει να έχει για την άσκηση της συγκεκριμένης ειδικότητας που του απονεμήθηκε και καταστεί ανίκανος για την άσκηση αυτής, εξακολουθεί όμως, κατά την κρίση της οικείας υγειονομικής επιτροπής και του αρμοδίου οργάνου (...), να είναι σωματικά ικανός για την άσκηση άλλης ειδικότητας του ίδιου σώματος ή όπλου του ίδιου Κλάδου, δεν απολύεται, αλλά του απονέμεται η άλλη αυτή ειδικότητα, εξ εκείνων που αναφέρονται στην προκήρυξη, με την οποία έχει προσληφθεί, εφόσον, βεβαίως, έχει τις λοιπές νόμιμες προϋποθέσεις που απαιτούνται για την άλλη αυτή ειδικότητα (τυπικά προσόντα γραμματικών γνώσεων κλπ.). Εάν όμως διαπιστωθεί με ειδικώς αιτιολογημένη κρίση του αρμοδίου οργάνου, ότι δεν είναι εφικτή η απονομή άλλης ειδικότητας, σύμφωνα με τα ανωτέρω, απολύεται από το σώμα των ΕΠ.ΟΠ. και δεν επιτρέπεται η μονιμοποίησή του. ...». Ανάλογη κρίση περί δέσμευσης από τις ειδικότητες της συγκεκριμένης προκήρυξης πρόσληψης περιέχονται και στις 2212/2014 και 1390/2015 αποφάσεις του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών. (Δεν έχει δημοσιευθεί, μέχρι σήμερα, απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας επί του ως άνω θέματος).

18. Ωστόσο, σύμφωνα με την κρατούσα στη νομολογία του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών άποψη, για να απολυθούν για λόγους υγείας οι ΕΠ.ΟΠ. θα πρέπει να βεβαιώνεται αιτιολογημένα στη σχετική γνωμάτευση της αρμόδιας υγειονομικής επιτροπής ότι κρίθηκαν ως ανίκανοι για την ενεργό υπηρεσία στις Ένοπλες Δυνάμεις, σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για την εξέταση της σωματικής ικανότητας των Μονίμων και Εθελοντών Υπαξιωματικών (ΔΕΑ 3706/2013, 495/2012, 2799/2011, 1764/2011, 409/2011, 1798/2010, 2332/2009). Μόνη η κρίση της Υγειονομικής Επιτροπής, ότι κάποιος ΕΠ.ΟΠ. είναι ικανός δεύτερης κατηγορίας (12), ήτοι κατηγορίας που δεν αποκλείει, αλλά αντιθέτως επιτρέπει την κατάταξή του ως ΕΠ.ΟΠ., δεν αρκεί για να δικαιολογήσει την απόλυσή του, πολύ περισσότερο όταν στην ίδια γνωμάτευση δεν βεβαιώνεται ότι είναι ανίκανος για την ενεργό υπηρεσία αλλά ικανός γι' αυτήν, με αποτέλεσμα οι γνωματεύσεις αυτές να μην αποτελούν νόμιμο έρεισμα έκδοσης αποφάσεων απόλυσης ΕΠ.ΟΠ. (ΔΕΑ 1345/2015, 1886/2014, 2391/2013, 1883/2013, 2466/2012, 2124/2012, 1186/2010, ΔΕΑ (ΑΝΑΣΤ) 193/2013, 117/2013, 116/2013). Με τις ως άνω αποφάσεις, το ακυρωτικό Δικαστήριο ακύρωσε σχετικές αποφάσεις απόλυσης ΕΠ.ΟΠ. μολονότι η Διοίκηση είχε ισχυρισθεί ότι δεν μπορούσε να τους απονεμηθεί άλλη ειδικότητα από τις προβλεπόμενες στην ΕΔΥΕΘΑ (προκήρυξη) κατάταξής τους, που να συνάδει με τις γραμματικές τους γνώσεις και τη σωματική τους κατηγορία.

19. Ενδεικτικά, το Διοικητικό Εφετείο Αθηνών, με την 442/2012 απόφασή του, ερμηνεύοντας τις προαναφερθείσες διατάξεις, έκρινε ότι: «...μόνη, κατά νόμο, περίπτωση απολύσεως Επαγγελματία Οπλίτη (ΕΠ.ΟΠ.), για λόγους υγείας, είναι, κατά τη ρητή διατύπωση του άρθρου 13 παρ. 1 περ. στ του ν. 2936/2001, που διέπει το θεσμό των Επαγγελματιών Οπλιτών, η κρίση αυτού από την αρμόδια Υγειονομική Επιτροπή, ως ανίκανου για την ενεργό υπηρεσία, ενώ, για το θέμα αυτό (της απολύσεως για λόγους υγείας) δεν παρέχεται, σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 2 του ως άνω νόμου, νομοθετική εξουσιοδότηση για τη ρύθμισή του από τη Διοίκηση. Εξάλλου οι ΕΠ.ΟΠ. για να καταταγούν και να υπηρετούν στο Στράτευμα πρέπει να είναι, ως προς τη σωματική τους ικανότητα, ικανοί κατηγορίας 11 ή 12. Με την προαναφερόμενη γνωμάτευση της Υγειονομικής Επιτροπής ο αιτών κρίθηκε λόγω της μνημονευόμενης σ' αυτήν πάθησης, ως ικανός δεύτερης κατηγορίας σωματικής ικανότητας, χωρίς να βεβαιώνεται περαιτέρω πουθενά ότι αυτός κρίθηκε ανίκανος για την ενεργό υπηρεσία. Κατά συνέπεια, με βάση τα ανωτέρω, η ως άνω γνωμάτευση δεν αποτελεί νόμιμο έρεισμα για την απόλυση του αιτούντος από το Στράτευμα για

 57

λόγους υγείας, καθόσον αυτός κρίθηκε ικανός κατηγορίας Ι2, όχι όμως και ανίκανος για την ενεργό υπηρεσία, οπότε και μόνο θα ηδύνατο να απολυθεί νομίμως, με βάση την προρρηθείσα διάταξη (άρθρου 13 παρ. 1 περ. στ του ν. 2936/2001). Ανάλογες με τις ως άνω κρίσεις περιέχονται, μεταξύ άλλων και στις αποφάσεις του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών με αριθ. 2466/2012, 3706/2013, 1886/2014 και 1345/2015.

20. Σημειωτέον ότι οι αποφάσεις του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών με αριθ. 495/2012, 409/2011, 1186/2010 και 2332/2009, που αναφέρθηκαν πιο πάνω στην παρ. 18, αφορούν σε ΕΠ.ΟΠ. που εντάχθηκαν στις Ειδικές Δυνάμεις και κρίθηκαν εκ των υστέρων ως ικανοί δεύτερης κατηγορίας – ακατάλληλοι για ειδικές δυνάμεις. Το προσωπικό που επανδρώνει τις Ειδικές Δυνάμεις προέρχεται από τα Όπλα και Σώματα κατόπιν επιλογής, ενώ δεν υφίσταται ιδιαίτερο νομικό πλαίσιο. Το Διοικητικό Εφετείο Αθηνών και στις περιπτώσεις αυτές έκρινε ότι εφόσον στην οικεία γνωμάτευση της Επιτροπής Απαλλαγών δεν βεβαιώνεται αιτιολογημένα ότι αυτοί κρίθηκαν ανίκανοι για την ενεργό υπηρεσία στις Ένοπλες Δυνάμεις, η εν λόγω γνωμάτευση δεν αποτελεί νόμιμο έρεισμα για την απόφαση απόλυσής τους. Επομένως, η απάντηση δεν διαφοροποιείται ως προς αυτούς. (Η ερωτώσα Υπηρεσία, πάντως, μας γνώρισε ότι ουσιαστικά το δεύτερο ερώτημα είναι άνευ αντικειμένου πλέον).

21. Περαιτέρω, το Διοικητικό Εφετείο Αθηνών, με την 495/2012 απόφασή του, απέρριψε ως αβάσιμο τον ισχυρισμό του Δημοσίου «...ότι δεν ήταν δυνατή η, κατ' εξαίρεση, απονομή στον αιτούντα άλλης ειδικότητας, διότι οι γραμματικές γνώσεις του δεν συνάδουν με τις απαιτούμενες και καθορισθείσες αρμοδίως γνώσεις, με βάση την Προκήρυξη του Διαγωνισμού, για τις λοιπές ειδικότητες του Όπλου – Σώματος και ότι δεν παρείχετο, εκ των πραγμάτων, δυνατότητα στην Υπηρεσία να τον διατηρήσει στις τάξεις του στρατεύματος και ως εκ τούτου απελύθη, ...» με το σκεπτικό ότι δεν παρατίθεται στην απόφαση απόλυσης επαρκής αιτιολογία, από την οποία να προκύπτει ότι έγινε προσπάθεια να ενταχθεί ο αιτών σε άλλη ειδικότητα και μάλιστα σε άλλη διευρυμένη (ομαδοποιημένη) ειδικότητα του ίδιου γνωστικού αντικειμένου, με βάση τις γραμματικές του γνώσεις.

22. Με νεώτερη απόφασή του, με αριθ. 1447/2015, το Διοικητικό Εφετείο Αθηνών κρίνει ότι: «...Από όλα τα ανωτέρω, ερμηνευόμενα σε συνδυασμό και υπό το πρίσμα των αρχών της χρηστής διοικήσεως, συνάγεται ότι, στην περίπτωση που Επαγγελματίας Οπλίτης κριθεί από τις αρμόδιες Υγειονομικές Επιτροπές, κατά το προ της μονιμοποίησεώς του στάδιο, ότι έχει σωματική ικανότητα δεύτερης

κατηγορίας (I/2), ενώ η σωματική ικανότητα της ειδικότητας, για την κάλυψη της οποίας συμμετείχε αυτός στο σχετικό διαγωνισμό και κατετάγη ως ΕΠ.ΟΠ., είναι πρώτης κατηγορίας (I/1), δεν απολύεται – πολύ περισσότερο μάλιστα όταν οι Υγειονομικές Επιτροπές τον έχουν κρίνει με σαφή και κατηγορηματικό τρόπο ως ικανό για την ενεργό υπηρεσία και κατάλληλο για μονιμοποίηση – αλλά του απονέμεται άλλη ειδικότητα του ίδιου ή άλλου Όπλου ή Κλάδου, υπό την προϋπόθεση ότι είναι αυτή συμβατή με σωματική ικανότητα δεύτερης κατηγορίας (I/2), καθώς επίσης και υπό την προϋπόθεση ότι έχει ο Επαγγελματίας Οπλίτης τις προς τούτο απαιτούμενες γραμματικές γνώσεις. Εάν, όμως, διαπιστωθεί με ειδικώς αιτιολογημένη κρίση αρμοδίου οργάνου, ότι δεν είναι εφικτή η απονομή άλλης ειδικότητας σύμφωνα με τα ανωτέρω, απολύεται αυτός από το Σώμα των Επαγγελματιών Οπλιτών. ...». Σύμφωνα με την ως άνω 1447/2015 απόφαση του ΣΤ' Τμήματος του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, η αναζήτηση άλλης ειδικότητας, διαφορετικής από την αρχικώς απονεμηθείσα και συμβατής τόσο με την κατηγορία της σωματικής ικανότητας ως I2 όσο και με τις γραμματικές γνώσεις του ΕΠ.ΟΠ., δεν πρέπει να γίνεται μόνο με βάση τις ειδικότητες της προκήρυξης πρόσληψής του, αλλά με βάση όλες ανεξαιρέτως τις κατά το χρόνο της απόλυσής του υφιστάμενες ειδικότητες του ίδιου ή άλλου Όπλου ή Κλάδου ή και τις τυχόν διευρυμένες ειδικότητες του ίδιου γνωστικού αντικειμένου.

23. Συμπερασματικά, σύμφωνα με την κρατούσα στη νομολογία άποψη, μόνη η κρίση της Υγειονομικής Επιτροπής, ότι ΕΠ.ΟΠ. είναι ικανός δεύτερης κατηγορίας (I2), ήτοι κατηγορίας που δεν αποκλείει, αλλά αντιθέτως επιτρέπει την κατάταξή του ως ΕΠ.ΟΠ., δεν αρκεί για να δικαιολογήσει την απόλυσή του, πολύ περισσότερο όταν στην ίδια γνωμάτευση δεν βεβαιώνεται ότι είναι ανίκανος για την ενεργό υπηρεσία στις Ένοπλες Δυνάμεις αλλά, αντιθέτως, ότι είναι ικανός γι' αυτήν. Σύμφωνα με τη νεώτερη απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών με αριθμό 1447/2015, σε περίπτωση που Επαγγελματίας Οπλίτης κριθεί, πριν από τη μονιμοποίησή του, από τις αρμόδιες Υγειονομικές Επιτροπές, ότι έχει σωματική ικανότητα δεύτερης κατηγορίας (I/2) και επομένως, αδυνατεί να ασκεί την απονεμηθείσα σ' αυτόν ειδικότητα, δεν απολύεται, παρά μόνο αν διαπιστωθεί, με ειδικώς αιτιολογημένη κρίση αρμοδίου οργάνου, ότι δεν είναι εφικτή η απονομή άλλης ειδικότητας του ίδιου ή άλλου Όπλου ή Κλάδου των Ενόπλων Δυνάμεων, χωρίς δέσμευση από τις ειδικότητες της προκήρυξης πρόσληψής του.

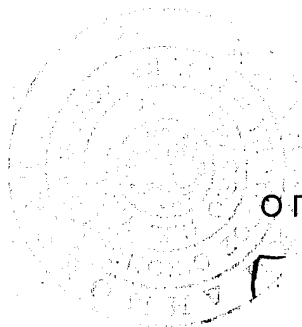
Απάντηση

24. Κατ' ακολουθία των προεκτεθέντων, επί του τεθέντος ερωτήματος, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα ΣΤ') γνωμοδοτεί, ομόφωνα, ως εξής: Σύμφωνα με τη ρητή διατύπωση του άρθρου 13 παρ. 1 περ. στ' του ν. 2936/2001 (Α' 166) και την κρατούσα στη νομολογία άποψη, ο Επαγγελματίας Οπλίτης, που κρίνεται ως Σωματικής Ικανότητας 1/2 και παράλληλα ως ικανός για την ενεργό υπηρεσία, δεν απολύεται, αλλά διατηρείται στις τάξεις του στρατεύματος, κατόπιν απονομής νέας ειδικότητας, συμβατής τόσο με τη νέα κρίση της σωματικής του ικανότητας ως 1/2 όσο και με τις γραμματικές του γνώσεις, χωρίς δέσμευση από τις ειδικότητες της προκήρυξης, με βάση την οποία προσελήφθη. Εάν, όμως, διαπιστωθεί με ειδικώς αιτιολογημένη κρίση του αρμοδίου οργάνου, ότι δεν είναι εφικτή η απονομή άλλης ειδικότητας σύμφωνα με τα ανωτέρω, τότε μόνον απολύεται από το Σώμα των Επαγγελματιών Οπλιτών. Τα ανωτέρω ισχύουν και για τους υπηρετούντες στις Ειδικές Δυνάμεις Επαγγελματίες Οπλίτες.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 8-12-2015

Ο Πρόεδρος του Τμήματος

Γ. Χαλκιάς

ΙΩΑΝΝΗΣ - ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΛΚΙΑΣ
ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Ν.Σ.Κ.

Η Εισηγήτρια

Αννα Καντζιά

ANNA ΔΙΟΝ. ΚΑΝΤΖΙΑ
ΠΑΡΕΔΡΟΣ Ν.Σ.Κ.